

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В.М. Прасол

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка праці та соціально-трудоі відносини»**

(для студентів 3 курсу денної та 4 курсу заочної форм навчання
напряму підготовки 6.030504 –«Економіка підприємства»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини» для студентів 3 курсу денної та 4 курсу заочної форм навчання напряму підготовки 6.030504 – „Економіка підприємства”/ Харьк. нац. акад. міськ. госп.; уклад.: В.М. Прасол – Харків: ХНАМГ, 2010. - 18 с.

Укладач: В.М. Прасол

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: доц., к.е.н. В.М. Тюріна

Рекомендовано кафедрою міської і регіональної економіки (протокол № 6 від 20.04.2010 р.)

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (для студентів 3 курсу денної форми навчання)	10
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	10
2.2. Зміст дисципліни.....	10
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	10
2.2.2. Лекційний курс.....	11
2.2.3. Практичні (семінарські) заняття.....	11
2.2.4. Індивідуальні заняття.....	12
2.2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	12
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	13
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення.....	13
3. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (для студентів 4 курсу заочної форми навчання)	14
3.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	14
3.2. Зміст дисципліни.....	14
3.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	14
3.2.2. Лекційний курс.....	15
3.2.3. Практичні заняття.....	15
3.2.4. Індивідуальні заняття.....	16
3.2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	16
3.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	17
3.4. Інформаційно-методичне забезпечення.....	17

ВСТУП

Дисципліна «Економіка праці та соціально-трудові відносини» за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- ГСВО МОН України «Освітньо-кваліфікаційна характеристика молодого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста і магістра» спеціальності «економіка підприємства» напрямку підготовки 0501 – «економіка і підприємництво», 2004

- ГСВО МОН України «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра» за спеціальностями напрямку 0501 – «Економіка і підприємництво», 2006

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напрямку підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства” галузі знань 0305 „Економіка та підприємництво”, Харків, 2007 (денна форма навчання).

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напрямку підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства” галузі знань 0305 „Економіка та підприємництво”, Харків, 2008 (заочна форма навчання).

Програма ухвалена кафедрою міської і регіональної економіки (протокол № 6 від 20.04.2010р.) та Вченою радою факультету економіки і підприємництва (протокол № 7 від 01.06.2010р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. *Мета та завдання вивчення дисципліни:* формування теоретичних і практичних знань щодо функціонування розвитку та регулювання соціально-трудових відносин у суспільстві, матеріальне стимулювання колективів, планові показники трудової діяльності підрозділів, стимулювання розвитку їх ефективності

1.1.2. *Предмет вивчення у дисципліні:* соціально-трудові відносини на макро- і мікрорівні та закономірності їх розвитку.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивченню даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Вихідні: 1. Економічна теорія 2. Політична економіка 3. Економіка підприємства 4. Технологія виробництва	1. Облік та аудит 2. Статистика 3. Фінанси 4. Планування 5. Менеджмент

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль .Економіка праці та соціально-трудові відносини (5,0 / 180)

ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів (2,0 / 72)

1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни
2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства
3. Соціально-трудові відносини як система
4. Соціальне партнерство
5. Ринок праці та його регулювання

ЗМ 2.. Планування, організація та оплата праці (2,0 / 72)

1. Соціально-трудові відносини зайнятості
2. Організація і нормування праці
3. Продуктивність і ефективність праці
4. Політика доходів і оплати праці
5. Планування праці

ЗМ 3. Регулювання соціально-трудових відносин (1,0 / 36)

1. Аналіз і аудит у сфері праці
2. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин
3. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
1	2	3
1. Аналітична	1.1. Розрахунок та аналіз окремих параметрів діяльності підприємства та його підрозділів, оцінювання отриманих результатів	1.1.2. Формувати й обробляти інформаційну базу аналізу, установлюючи форми подання і способи опрацювання
	1.2. Діагностика конкурентного середовища підприємства	1.2.2. Опрацьовувати параметри становища підприємства в порівнянні з конкурентами, визначати конкурентні переваги
	1.3. Аналіз ресурсів, процесів і результатів діяльності підприємства та його підрозділів	1.3.1. Аналізувати використання ресурсів. 1.3.2. Оцінювати результати господарської діяльності підприємства, його підрозділів
2. Планова	2.1. Інформаційне забезпечення розроблення сценаріїв і прогнозів змін зовнішнього середовища підприємства	2.1.1. Стежити за явищами і процесами, з'ясувати їх чинники. 2.1.2. Збирати інформацію щодо тенденцій змін зовнішнього середовища. 2.1.3. Формувати інформаційну базу для прогнозів ситуацій у зовнішньому середовищі
2. Планова	2.2. Інформаційно-аналітична підтримка процесів розроблення загальних і функціональних стратегій підприємства	2.2.1. Здійснювати ресурсне обґрунтування певних аспектів реалізації стратегії підприємства. 2.2.2. Забезпечувати інформаційну підтримку процесів формування стратегії підрозділів підприємства — суб'єктів ринку (стратегічних одиниць)
	2.3. Розроблення показників довгострокових і поточних планів підприємства	1. Конкретизувати певні аспекти стратегії підприємства у відповідних показниках довгострокових планів, проводити їх ресурсне обґрунтування. 2. Розраховувати показники планів діяльності підприємства та його підрозділів
	2.4. Обґрунтування проектів розвитку підприємства і розроблення бізнес-планів	2.4.1. Визначати економічну ефективність проектів. 2.4.2. Розробляти складові бізнес-планів
	2.5. Удосконалення системи планування діяльності підприємства	2.5.1. Вивчати й аналізувати досвід та інновації щодо методичного забезпечення планування.
3. Організаційна	3.1. Поєднання та оптимізація всіх видів ресурсів для цілеорієнтованої діяльності підприємства	3.1.1. Обґрунтовувати напрями адаптації операційної системи підприємства чи його підрозділів до певного рівня її завантаження. 3.1.2. Виявляти та встановлювати можливості оптимізації матеріальних потоків підприємства.
	3.2. Організація процесів управління, прийняття господарських рішень і контроль за їх виконанням	3.2.1. Формувати інформаційне забезпечення управління підприємством чи його підрозділами. 3.2.2. Обґрунтовувати альтернативні варіанти управлінських рішень. 3.2.3. Готувати інформаційну базу щодо виконання управлінських рішень.
	3.3. Організація ділових контактів підприємства із зовнішнім середовищем	3.3.1. Формувати інформаційну базу з впливу факторів зовнішнього середовища на діяльність підприємства. 3.3.2. Вивчати можливості зовнішньоекономічних зв'язків, вести пошук перспективних іноземних партнерів

1	2	3
4. Обліково-статистична	4.1. Облік виконання планових завдань підрозділами і підприємством у цілому	4.1.1. Збирати й систематизувати інформацію про стан виконання планових завдань по структурних підрозділах і підприємству в цілому
	4.2. Облік витрат	4.2.1. Вести управлінський облік витрат підрозділів і підприємства в постатейному розрізі
	4.3. Підготовка статистичної звітності підприємства	4.3.1. Готувати статистичну звітність підприємства з економічних питань
5. Контрольна	5.2. Поточний контроль за виконанням установлених планів, процедур, запровадження заходів з підвищення ефективності підприємства та його підрозділів	5.2.1. Стежити за вчасністю та коректністю формування інформаційної бази та звітності підприємства чи його підрозділів. 5.2.2. Відстежувати і контролювати рівень планових параметрів використання ресурсів підприємства, його витрат. 5.2.3. Стежити за виконанням заходів з підвищення ефективності діяльності підприємства та його підрозділів. 5.2.4. Готувати оперативну інформацію щодо виконання запланованих заходів
	5.3. Підготовка первинних і зведених звітів про діяльність підприємства та його підрозділів	5.3.1. Розробляти форми та зміст первинних звітів підрозділів підприємства. 5.3.2. Складати первинну звітність підрозділів підприємства. 5.3.3. Приймати, опрацьовувати, аналізувати первинну звітність, складати зведену звітність
	5.4. Контроль за дотриманням вимог безпеки праці та санітарно-гігієнічних вимог	5.4.1. Використовуючи технологічну документацію, чинну нормативно-правову базу, контролювати дотримання вимог безпеки праці учасниками трудового процесу. 5.4.2. Використовуючи технологічну документацію, контролювати дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу
6. Інформаційна	6.1. Забезпечення власних інформаційних потреб	6.1.1. Вести пошук, збирати, систематизувати й нагромаджувати потрібну для виконання посадових обов'язків нормативно-правову, соціально-економічну, науково-методичну, довідкову та іншу інформацію. 6.1.2. Перевіряти коректність поданої оперативної інформації. 6.1.3. Здійснювати постановку завдань для впровадження програмного забезпечення з автоматизації інформаційних потоків

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Закон України "Про зайнятість населення" / Закони України. Том 1. – К.: Ін-т законодавства, 1996. – С. 252-268.
2. Закон України "Про колективні договори і угоди" / Закони України. Том 6. – К.: Ін-т законодавства, 1997. – С. 5-11.
3. Закон України "Про оплату праці" / Закони України. Том 8. – К.: Ін-т законодавства, 1997. - С. 210-218.
4. Закон України "Про підприємства в Україні" / Закони України. Том 1. –

К.: Ін-т законодавства, 1996. – С. 310-331.

5. Конвенція МОП 142 (від 23 червня 1975 р.) "Про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів".

6. Конвенція МОП 168 (від 21 червня 1988 р.) "Про сприяння зайнятості і захист від безробіття".

7. Абрамов В.М., Данюк В.М., Гриненко А.М., Колот А.М., Чернов В.І. Нормування праці. - К.: ВІПОЛ, 1995. - 195 с.

8. Адамчук В.В., Романов О.В., Сорокіна М.Е. Економіка й соціологія труда - М.: ЮНИТИ, 2001. - 407 с.

9. Богиня Д.П., Грішнова О.А. Основи економіки праці. – К.: Знання-Прес, 2000.

10. Генкін Б.М. Економіка й соціологія труда – М.: Норма, 2001. – 431 с.

11. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально - трудові відносини: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2004 – 432 с.

12. Завіновська Г. Т. Економіка праці. Навчальний посібник – 3-тє вид.-К.: КНЕУ, 2007.–304 с.

13. Кулинцев И.К. Економіка и соціологія труда – М.: Центр економіки и маркетинга, 2001. – 312 с.

14. Пашуто В.П. Организация и нормирование труда на предприятии: Учеб. пособие. – Минск: Новое знание, 2001. – 304 с.

15. Петюх В.М. Ринок праці та зайнятість. – К.: МАУП, 1997. – 261 с.

16. Навчальний посібник з курсу “ Економіка праці та соціально-трудоші відносини “ (для студентів 3 курсу спеціальностей ЕПМГ, ММГ) Уклад.: В.М.Прасол, - Харків: ХНАМГ, 2008- 360 с

17. Рошин С.Ю., Разумова Т.О. Економіка труда: экономическая теория труда – М.: ИНФРА-М, 2000. – 400 с.

18. Современная экономика труда / Под ред. Куликова В.В. – М.: Финстатинформ, 2001. – 660 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни Економіка праці та соціально-трудоші відносини

(назва дисципліни)

Програма навчальної дисципліни « Економіка праці та соціально-трудоші відносини” включає п’ять модулів, які повинні навчити студентів вірно розуміти проблеми підприємств в визначенні рівня продуктивності та ефективності праці.

В результаті вивчення курсу студенти повинні кількісно оцінювати та визначати тенденції зміни показників роботи підприємств; економічно обґрунтувати рівень продуктивності та ефективності праці на підприємствах; розраховувати нормативи виробітку , чисельності працівників; вибирати ефективні форми та системи заробітної плати для окремого підприємства.

Крім того, особливу увагу приділяється регулюванню соціально-трудоші відносин на підприємствах.

Экономика труда и социально-трудовые отношения

(назва дисципліни)

Программа учебной дисциплины „Экономика труда и социально-трудовые отношения” включает пять модулей, которые должны научить студентов верно понимать проблемы предприятий в определении уровня производительности и эффективности труда.

В результате изучения курса студенты должны уметь определять резервы улучшения трудовых показателей работы предприятий, экономически обосновывать уровень производительности и эффективности работы предприятий, рассчитывать нормы выработки, численности работников на предприятии.

Кроме того, особое внимание уделяется регулированию социально-трудовых отношений на предприятиях

Economy of labor and sociolabor relations

The program of study discipline ‘Economy of labor and sociolabor relations’ includes 5 modules which should teach students to understand the problems of enterprises in a definition of performance level and the efficiency of the labour force. As a result of studying of course, students should be able to define reserves of improvement labour indicators of the enterprises, economically prove a performance level and an overall performance of the enterprises, define performance standards, and calculate necessary number of workers of the enterprises. Besides, the special attention is given to regulation of sociolabor relations at the enterprises.

© ХНАМГ, науково-методичний відділ, 1997-2006рр

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(для 3 курсу денної форми навчання)

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента

за напрямами підготовки та видами навчальної роботи

Напрямок підготовки (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/годин	Триместр (и)	Години							Екзамен (триместр)	ІМК (триместр)	
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КР			РГЗ
6.030504 - Економіка підприємства	5/180	8	72	36	36		105			30	8	

2.2. Зміст дисципліни

Модуль .Економіка праці та соціально-трудові відносини (5,0 / 180)

ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів (2,0 / 72)

1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни
2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства
3. Соціально-трудові відносини як система
4. Соціальне партнерство
5. Ринок праці та його регулювання

ЗМ 2.. Планування, організація та оплата праці (2,0 / 72)

1. Соціально-трудові відносини зайнятості
2. Організація і нормування праці
3. Продуктивність і ефективність праці
4. Політика доходів і оплати праці
5. Планування праці

ЗМ 3. Регулювання соціально-трудових відносин (1,0 / 36)

1. Аналіз і аудит у сфері праці
2. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин
3. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем. пр	Лаб	СРС
Модуль	5,0/180	36	36	-	108
ЗМ 1. <u>Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів</u>	2,0/72	10	8	-	54
ЗМ 2. <u>Планування, організація та оплата праці</u>	2,0/72	20	20	-	32
ЗМ 3. <u>Регулювання соціально-трудових відносин</u>	1,0/36	6	8	-	22

2.2.2. Лекційний курс (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.030504 Економіка підприємства (денне)
<u>ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів</u>	10
1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	2
2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	2
3. Соціально-трудова відносина як система	2
4. Соціальне партнерство	2
5. Ринок праці та його регулювання	2
<u>ЗМ 2. Планування, організація та оплата праці</u>	20
1. Соціально-трудова відносина зайнятості	2
2. Організація і нормування праці	4
3. Продуктивність і ефективність праці	4
4. Політика доходів і оплати праці	6
5. Планування праці	4
<u>ЗМ 3. Регулювання соціально-трудова відносин</u>	6
1. Аналіз і аудит у сфері праці	2
2. Моніторинг соціально-трудова сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудова відносин	2
3. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудова відносин	2
Всього годин	36

2.2.3. Практичні (семінарські) заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.030504 Економіка підприємства (денна)
<u>ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів</u>	8
1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	
2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	4
3. Соціально-трудова відносина як система	
4. Соціальне партнерство	
5. Ринок праці та його регулювання	4
<u>ЗМ 2. Планування, організація та оплата праці</u>	20
1. Соціально-трудова відносина зайнятості	4
2. Організація і нормування праці	4
3. Продуктивність і ефективність праці	4
4. Політика доходів і оплати праці	4
5. Планування праці	4
<u>ЗМ 3. Регулювання соціально-трудова відносин</u>	8
1. Аналіз і аудит у сфері праці	4
2. Моніторинг соціально-трудова сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудова відносин	2
3. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудова відносин	2
Всього годин	36

2.2.4. Індивідуальні завдання

При вивченні даної дисципліни навчальним планом передбачено виконання розрахунково-графічного завдання (РГЗ). РГЗ виконується згідно з „Методичними вказівками до виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни „Економіка праці та соціально-трудові відносини» ” (для студентів 3 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства”).- Харків: ХНАМГ, 2009. Мета РГЗ - поглибити теоретичні знання студента щодо організації праці та набуті навички розрахунку чисельності робітників розрахунку заробітної плати працівників підприємства.

РГЗ складається з 3 розділів. У першому розділі студент виконує розрахунок балансу робочого часу одного працівника, у другому - норматив чисельності працівників різних категорій, у третьому- фонд оплати праці.

Обсяг у годинах - 30.

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, засвоєння необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Під час такої роботи використовується навчальна, спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів та РГЗ.

Розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин (шифр, аббревіатура)
	.030504 Економіка підприємства (денна)
<u>ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів</u>	51
1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	10
2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	11
3. Соціально-трудові відносини як система	10
4. Соціальне партнерство	10
5. Ринок праці та його регулювання	10
<u>ЗМ 2. Планування, організація та оплата праці</u>	32
1. Соціально-трудові відносини зайнятості	4
2. Організація і нормування праці, в т.ч. (РГР-.5год)	10
3. Продуктивність і ефективність праці	4
4. Політика доходів і оплати праці в т.ч. (РГР-.5год)	10
5. Планування праці	4
<u>ЗМ 3. Регулювання соціально-трудових відносин</u>	22
1. Аналіз і аудит у сфері праці	10
2. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин	6
3. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин	6
Всього годин	105

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістових модулів	
<i>ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів</i>	20
<i>ЗМ 2. Планування, організація та оплата праці</i>	20
<i>ЗМ 3. Регулювання соціально- трудових відносин</i>	20
Підсумковий контроль	
Екзамен (письмовий)	40
Всього за модулем	100%

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	Теми, де застосовується
1. Основна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1 Додаток А (перелік літератури з 4бнийменувань)	Теми № 1-18
2. Додаткові джерела	
1 Педагогічні видання, звітність підприємств	
3.Методичне забезпечення	
1 Навчальний посібник з курсу “ Економіка праці та соціально- трудові відносини “ (для студентів 3 курсу спеціальностей ЕПМГ, ММГ) Уклад.: В.М.Прасол, - Харків: ХНАМГ, 2008- 360 с.	Теми №1-18
2 Методичні вказівки до виконання практичних занять з курсу “ Економіка праці та соціально-трудові відносини“ (для студентів 3 курсу спеціальностей 7.050107 - «Економіка підприємства» і 7.050 201- «Менеджмент організацій»). Уклад.: В.М.Прасол, В.В.Величко. - Харків: ХДАМГ, 2003- 60 с.	Теми № 3,7,9,10,11,12, 13,14,15,16
3 Методичні вказівки та завдання розрахунково-графічної роботи “ Економіка праці“ (для студентів 3 курсу спеціальностей ЕПМГ, ММГ) Уклад.: В.М.Прасол, - Харків: ХДАМГ, план 2009- 30 с.	Теми № 10,11,13,14
4 Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни “ Економіка праці й соціально-трудові відносини“ (для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 0501 „Економіка і підприємництво”) Укл.: Прасол В.М., Солов'єв О.В., Торкатюк В.І., Соловйова О.Є., Пан М.П. Харків, 2005.-35 с.	Теми № 1-18

3. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(для 4 курсу заочної форми навчання)

3.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи (заочної форми навчання)

Напрямок підготовки (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/годин	Семестр	Години							Екзамен (семестр)	ПМК (семестр)	
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КР			РГЗ
6.030504 - Економіка підприємства	5/180	7	18	10	8		162	30			7	

3.2. Зміст дисципліни

Модуль .Економіка праці та соціально-трудові відносини (5,0 / 180)

ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів (2,0 / 72)

1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни
2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства
3. Соціально-трудові відносини як система
4. Соціальне партнерство
5. Ринок праці та його регулювання

ЗМ 2.. Планування, організація та оплата праці (2,0 / 72)

1. Соціально-трудові відносини зайнятості
2. Організація і нормування праці
3. Продуктивність і ефективність праці
4. Політика доходів і оплати праці
5. Планування праці

ЗМ 3. Регулювання соціально-трудових відносин (1,0 / 36)

1. Аналіз і аудит у сфері праці
2. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин
3. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин

3.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

(заочне навчання)

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц	Сем., п	Лаб	СР С
Модуль	5,0/180	10	8	-	162
<u>ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів</u>	2,0/72	3	-	-	69
<u>ЗМ 2. Планування, організація та оплата праці</u>	2,0/72	5	6	-	61
<u>ЗМ 3. Регулювання соціально-трудових відносин</u>	1,0/36	2	2	-	32

3.2.2. Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин (шифр, аббревіатура)	
	6.030504 Економіка підприємства (заочна)	6.050100 Облік і аудит (заочна)
<u>ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів</u>	3	3
1.Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	1	1
2 Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	1	1
3.Ринок праці та його регулювання	1	1
<u>ЗМ 2. Планування, організація та оплата праці</u>	5	5
1.Соціально-трудова відносина зайнятості	1	1
2.Організація і нормування праці	1	1
3 Продуктивність і ефективність праці	1	1
4.Політика доходів і оплати праці	1	1
5.Планування праці	1	1
<u>ЗМ 3. Регулювання соціально-трудова відносин</u>	2	2
1 Аналіз і аудит у сфері праці	1	1
2 Моніторинг соціально-трудова сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудова відносин	1	1
Всього годин	10	10

3.2.3. Практичні (семінарські) заняття (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)	
	6.030504 Економіка підприємства (заочна)	6.050100 Облік і аудит (заочна)
<u>ЗМ 2. Планування, організація та оплата праці</u>		
2.Організація і нормування праці	2	2
3 Продуктивність і ефективність праці	1	1
4.Політика доходів і оплати праці	2	2
5.Планування праці	1	1
<u>ЗМ 3. Регулювання соціально-трудова відносин</u>		
1 Аналіз і аудит у сфері праці	2	2
Всього годин	8	8

3.2.4. Індивідуальні завдання:

При вивченні даної дисципліни навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи (КР). КР виконується згідно з „Методичними вказівками до виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни „«Економіка праці та соціально-трудова відносини» ” (для студентів 4 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства ”).- Харків: ХНАМГ, 2009. Мета КР - поглибити теоретичні знання студента щодо організації праці та набути навички нормування праці.

КР складається з 3 розділів. У першому розділі студент відповідає на теоретичні питання , у другому - виконують фотографію робочого часу, у третьому- розраховують приклади.

Обсяг у годинах - 30.

3.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)	
	6.030504 Економіка підприємства (заочна)	6.050100 Облік і аудит (заочна)
<u>ЗМ 1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів</u>	69	69
1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	13	13
2 . Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	14	14
3 . Соціально-трудова відносини як система	14	14
4 Соціальне партнерство	14	14
5. Ринок праці та його регулювання	14	14
<u>ЗМ 2. Планування, організація та оплата праці</u>	61	61
1. Соціально-трудова відносини зайнятості	11	11
2. Організація і нормування праці, в т.ч. (конт.роб.15год)	15	15
3 Продуктивність і ефективність праці	10	10
4. Політика доходів і оплати праці в т.ч.(конт.роб.15год)	15	15
5. Планування праці	10	10
<u>ЗМ 3. Регулювання соціально-трудова відносин</u>	32	32
1 Аналіз і аудит у сфері праці	12	12
2 Моніторинг соціально-трудова сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудова відносин	10	10
3. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудова відносин	10	10
Всього годин	162	162

3.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістових модулів	
<i>Виконання та захист контрольної роботи</i>	20
Підсумковий контроль	
Екзамен (письмовий)	80
Всього за модулем	
100%	

3.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	Теми, де застосовується
1. Основна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1 Додаток А (перелік літератури з 46найменувань)	Теми № 1-18
2. Додаткові джерела	
1 Педагогічні видання, звітність підприємств	
3.Методичне забезпечення	
1 Навчальний посібник з курсу “ Економіка праці та соціально-трудова відносини “ (для студентів 3 курсу спеціальностей ЕПМГ, ММГ) Уклад.: В.М.Прасол, - Харків: ХНАМГ, 2008- 360 с.	Теми №1-18
2 Методичні вказівки до виконання практичних занять з курсу “ Економіка праці та соціально-трудова відносини“ (для студентів 3 курсу спеціальностей 7.050107 - «Економіка підприємства» і 7.050201- «Менеджмент організацій»). Уклад.: В.М.Прасол, В.В.Величко. - Харків: ХДАМГ, 2003- 60 с.	Теми № 3,7,9,10,11,12, 13,14,15,16
3 Методичні вказівки та завдання розрахунково-графічної роботи “ Економіка праці“ (для студентів 3 курсу спеціальностей ЕПМГ, ММГ) Уклад.: В.М.Прасол, - Харків: ХДАМГ, план 2009- 30 с.	Теми № 10,11,13,14
4 Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни “ Економіка праці й соціально-трудова відносини“ (для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 0501 „Економіка і підприємництво”) Укл.: Прасол В.М., Солов'єв О.В., Торкатюк В.І., Соловйова О.Є., Пан М.П. Харків, 2005.-35 с.	Теми № 1-18

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Прасол Валентина Михайлівна

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни
„ Економіка праці та соціально-трудоші відносини”
для студентів 3 курсу денної та 4 курсу заочної форм навчання напряду підготовки 6.030504 – „Економіка підприємства”.

План 2010, поз. 179 Р

Підп. до друку 04.11.2010 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60x84 1/16

Ум. друк. арк. 1,0

Зам. № 6492

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001